

L'archeolog e manader da las exchavaziuns, Juerg Spadin, preschenta ossadira da las chattadas a Zizers ord restanzas d'edifizis dal 10avel tschientaner. Quellas pon vegnir identifitgadas cun la curt roiala d'Otto I da 912 fin 973.

Collavuratur dal Servetsch archeologic dal Grischun vid las lavurs d'exchavaziun sper il Schlossbungert, in prà sut il chastè a Zezras. Tar questa anflada sa tracti da la segunda curt roiala en Svizra ch'è vegnida cumprovada archeologicamain.

FOTOS KEYSTONE

Lieu da stgavament spectacular a Zizers

Scuvrida da la curt roiala d'Otto I. dal 10avel tschientaner

■ (cc) Grazia al Servetsch archeologic dal chantun Grischun vegnan exchavadas a Zizers restanzas d'edifizis dal 10avel tschientaner. Quellas pon vegnir identifitgadas cun la curt roiala d'Otto I. (912–973) ch'è menziunada en scrit. En quest connex sa tracti da la segunda curt roiala en Svizra ch'è vegnida cumprovada archeologicamain. Il lieu d'exchavaziun po vegnir visità venderdi, ils 4 da zercladur, e sonda, ils 5 da zercladur. A Zizers al Schlossbungert, in prà sut il chastè sura, è vegnids tutgads l'onn 2003 mirs d'in edifizis svani, e quai durant sondagis sutterrans per in project da construcziun. Suentar ch'il Servetsch archeologic dal Grischun ha survegnì enconuschientscha da la ruina nunenconuschenta è vegnids fatgs immediatamain sondagis archeologics per sclerir la dimensiun e la

vegliadetgna da las restanzas d'edifizis. Quai betg sco ultim per pudair communigar al patrun da construcziun quant temp ch'i basegnia per far in'exchavaziun da l'entira surfatscha. La surpraisa è stada gronda cur ch'igl è sa mussà ch'i sa chattia sut il terren dal Schlossbungert in'ovra da construcziun da gronda dimensiun da la fasa transitorica dal temp medieval tempriv al temp autmedieval.

Per il servetsch archeologic dal Grischun è l'examinaziun archeologica cumpletta pir vegnida en dumonda a partir da quel mument ch'igl era avant maun la permissiun da construcziun uffiziala per l'abitadi da pliras famiglias. Per plirs motivs è questa permissiun pir stada avant maun la primavaira 2009. Dapi l'avust 2009 è il fossal avert fin a la profundità da las restanzas dals edifizis medievals. Dapi lura vegn l'edifizis, ch'è

unic per il Grischun, examinà dal servetsch archeologic.

Supposiziuns confermadadas

L'emprima supposiziun exprimida ch'i sa tractia da la curt roiala da Zizers, ch'è documentada en scrit e che l'imperatur Otto I. ha regalà l'onn 955 a l'investg da Cuira Hartpert, è ussa vegnida confermada sin fundament da la dimensiun e da l'equipament constatà. Ils edifizis s'extendan numnadamain fin a la baselgia evangelic-refurmada e cumpiglian ina lunghezza d'almain 25 meters sco er ina ladezza da 13 meters. Ultra dal palaz imperial sin il Lindenhof a Turitg è quai pir la segunda curt roiala da la Svizra ch'è vegnida cumprovada archeologicamain.

Ils indizis archeologics a Zizers tanschan anc almain dus tschientaners pli lunsch enavos. La curt pumpusa, nua

ch'igl imperatur e sia suite sa fermavan durant lur viadis stentus da servetsch tras l'imperi sin via per l'Italia, duess gia avair existì dal temp da Carl il Grond. Fin a la donaziun en il 10avel tschientaner n'è l'edifizis betg restà en sia furma originala, sco quai che las examinaziuns archeologicas han mussà. Suentar in lieu durant il 9avel tschientaner è vegnidas fatgas cuntinuadamain midadas en l'intern. Cun agid da mirs interns è la halla immensa vegnida sutdividida en unitads d'abitar, da cuschar e da provisiun. Il 11avel/12avel tschientaner – ina indicaziun exacta dal temp n'è actualmain anc betg pussaivla – era l'edifizis uschè fitg en decadenza ch'el è vegnì bandunà. L'interiur da la ruina è alura vegnì duvrà sco santeri da la baselgia ch'è probablmain resultada da la chaplutta originala da la curt roiala. A la

plazza da quella sa chatta oz la baselgia evangelic-refurmada.

Al lieu da la curt roiala u en la proxima vischinanza stoi gia avair dà in abitadi durant il temp roman. Da questa epoca n'èn bain mantegnids nagins edifizis. Chats singuls inditgeschan dentant in vitg roman u in bain puril.

Di da l'exchavaziun averta

Il lieu d'exchavaziun a Zizers po vegnir visità venderdi, ils 4 da zercladur, e sonda, ils 5 da zercladur. Ultra da las explicaziuns davart ils testimonis dals edifizis impressionants dal 8avel, 9avel e 10avel tschientaner suenter Cristus e davart la professiun archeologica vegnan preschentadas differents ciencias vischinas da l'archeologia.

Quant ditg che las exchavaziuns a Zizers vegnan anc a durar, n'è anc betg cler per il mument.